

Keski-Suomi, VARK-alueet

668. Halsvuoren hopeakaivos 101070

Kunta: Jyväskylä

Kohde: Halsvuoren hopeakaivos

Tyyppi: raaka-aineen hankintapaikat

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Keski-Suomen ainoa historiallisen ajan hopeakaivos. 1700-luvulle ajoittuva kaivos koostuu maa-aineksen ja veden täyttämästä kaivoskuilusta (suuaukko 2 x 5 m, syvyys 4 m) ja sen lähellä olevista jättemaakasoista. Hyvin merkittävä kohde Sisä-Suomen esiteollisuuden historiassa.

VARK-perustelut:

Keski-Suomen ainoa historiallisen ajan hopeakaivos. Kohde on merkittävä osa Sisä-Suomen esiteollisen ajan historiaa, ja siinä kuvastuu hyvin ajalle tyypilliset pyrkimykset kehitykseen.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000022079>

669. Halsvuori 100605

Kunta: Jyväskylä

Kohde: Halsvuori

Tyyppi: taide, muistomerkit

Ajoitus: kivikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Pystysuoraan kallioseinänsä maalattu pienikokoinen kalliomaalaus, joka ei sijaitse suurten vesien äärellä. Maalaus esittää kahta ihmishahmoa ja pientä saaliseläintä. Maalausaihe on ainutlaatuinen Suomen kalliomaalauksien joukossa. Maalaus ajoittuu mahdollisesti neoliittiselle kivikaudelle.

VARK-perustelut:

Kuva-aiheeltaan poikkeuksellinen kallionmaalauksen.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=180010005>

670. Hartikka 100547

Kunta: Laukaa

Kohde: Hartikka

Tyyppi: asuinpaikat; hautapaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Neoliittisen kivikauden asuinpaikka ja punamultahautakalmisto, joille on vahvistettu suoja-alue.

Poikkeuksellisen laaja kohde, jonka ainoina maanpinnalle näkyvinä asutuksen merkkeinä ovat kolme laakeaa asumuspainannetta. Kohdetta on tutkittu kaivauksin, joissa ruumiskalmiston alueelta tutkittiin 15 punamultahautaa. Hautauksista on löydetty runsaasti esineistöä (meripihkakoruja, piinuolenkärkiä ja liuskerenkaita). Laaja asuinpaikka ja siihen kuuluva punamultahautakalmisto ajoittuvat pääsoin tyypillisen kampakeramiikan aikaan.

VARK-perustelut:

Laaja, harvinainen ja löydöiltään merkittävä neoliittisen kivikauden asuinpaikka- ja kalmistoalue.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=410010020>

671. Hartikka kirkko 100548

Kunta: Laukaa

Kohde: Hartikka kirkko

Tyyppi: kirkkorakenteet

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

1590-luvulla rakennetun hirsisen kirkon rauniot (runkohuone 9,5 x 12,5 m), jota ympäröi aidattu kirkkomaa. Raunioituneesta kirkosta on säilyneenä salvottu hirsinurkka. Kohde on varhaisimpia reformaation jälkeen perustettuja puukirkkoja, ja on ikänsä puolesta äärimmäisen harvinainen.

VARK-perustelut:

1500-luvun kirkko ja kirkkomaa. Kyseessä on Suomen ainoa 1500-luvulle ajoittuvan puisen kirkkorakennuksen jäännös, joka on lisäksi Keski-Suomen vanhin kirkko.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=410500001>

672. Hiekkalahti 100680

Kunta: Kivijärvi

Kohde: Hiekkalahti

Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kivikautinen asuinpaikka, jossa on neljä asuinpainannetta ja lähinnä pyyntikuopiksi tulkittavia kuoppia. Asumuspainanteet ovat pyöreitä (3 kpl, halkaisija 8–10 m) tai soikeita (1 kpl, 6 x 8 m). Kohde on Keski-Suomen laajimpia ja parhaiten säilyneitä kivikautisia asumuspainannekohteita. Kohteesta ei ole ajoittavia löytöjä, mutta asumuspainanteet ajoittuvat todennäköisesti neoliittiselle kivikaudelle.

VARK-perustelut:

Keski-Suomen parhaiten säilyneitä asumuspainannekohteita. Järvenrannassa, etelään viettävällä hiekkapohjaisella paikalla sijaitseva kohde on luonnonolosuhteiltaan tyypillinen kivikauden asuinpaikka.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=265010004>

673. Hiidenmäki 100978

Kunta: Jämsä
Kohde: Hiidenmäki
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Poikkeuksellisen laaja viikinkiaikainen polttokenttäkalmisto, joka sijaitsee laajalla kallioalueella Jämsänjoen varrella. Kohteen laajuus on määritetty koetutkimuksin.

VARK-perustelut:

Ilmeisen koskematon laaja-aikainen polttokenttäkalmisto, jonka sijoittuminen muinaisille rantakallioille on poikkeuksellinen.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=182010067>

674. Häähkäniemi 100612

Kunta: Kinnula
Kohde: Häähkäniemi
Tyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Yksi Sisä-Suomen suurimmista varhaismetallikautisista asuinpaikoista. Asuinpaikalla on ollut asutusta neoliittiselta kivilta rautakauden alkuun saakka. Laaja asuinpaikka on runsaslöytöinen.

VARK-perustelut:

Laaja ja merkittävä kohde, joka havainnollistaa asuinpaikan valinnassa käytettyjen kriteerien pysyneen Sisä-Suomessa lähes muuttumattomina kivilta rautakauden alkuun saakka.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=256010015>

675. Kirvessalmi 1 101054

Kunta: Jämsä
Kohde: Kirvessalmi 1
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: varhaismetallikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Komea sammalpeitteinen lapinraunio (halkaisija 7 m, korkeus 1 m) sijaitsee kalliopohjalla Päijänteen

rannassa. Röykkiö ja sen ympäristö ovat ehjiä.

VARK-perustelut:

Harvinaisen hyvin säilynyt lapinraunio, joka sijaitsee kohdetyypille ominaisesti maisemallisesti vaikuttavassa paikassa järven rannalla.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000004245>

676. Kissankallio 100979

Kunta: Jämsä

Kohde: Kissankallio

Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Merovingi- ja viikinkiaikainen polttokenttäkalmisto, joka sijaitsee Jämsänjoen läheisyydessä peltojen ympäröimällä kalliosaarekkeella. Kalmisto on säästynyt myöhemmältä ihmistoiminnalta koskemattomana. Kalmiston pienialaisissa tutkimuksissa on löydetty pronssiesineitä (muun muassa kupurasolki), rautaesineitä, lasimassahelmi ja rautakauden keramiikkaa.

VARK-perustelut:

Poikkeuksellisen hyvin säilynyt rautakautinen polttokenttäkalmisto, jonka sijoittumisessa maastoon on viitteitä rautakautiseen viljelykulttuuriin.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=183010054>

677. Koliman Hämeensaari 100700

Kunta: Pihtipudas

Kohde: Koliman Hämeensaari

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen; pronssikautinen; rautakautinen; varhaismetallikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Pieni ja verrattain korkea saari, jonka laella on usealla eri ajanjaksolla asutettu asuinpaikka. Vanhimmat löydöt ajoittuvat kivikauden lopusta pronssikaudelle ja varhaismetallikaudelle, ja nuorimmat rautakaudelle tai keskiaikaan. Luonnonympäristön pysyvyys ja samantyyppiset tarpeet ovat ohjanneet asutusta samaan saareen eri vuosituhansien aikana. Kohteen erikoisuutena sen luuaineistosta on tunnistettu myös palanutta ihmisen luuta.

VARK-perustelut:

Pienialainen saariasuinpaikka, jossa useita ajallisia kerrostumia kivikauden lopulta rautakaudelle tai keskiajalle.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=601010042>

678. Kovalanmäki Ruumissaari 100599

Kunta: Hankasalmi
Kohde: Kovalanmäki Ruumissaari
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Pieni väliaikaisena hautausmaana käytetty ruumissaari, johon on historiallisten tietojen perusteella haudattu vainajia 1600-luvun lopulla ja 1700-luvun alussa. Osa vainajista on myöhemmin siirretty Kangasniemen kirkkomaalle, ja osa on jäänyt saareen. Saarelta on kartoitettu 30–40 painaumana näkyvää vanhaa hautapaikkaa.

VARK-perustelut:

Hyvä esimerkki historiallisen ajan hautasaaresta, jossa hautapainanteet ovat hyvin havaittavissa.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=77010017>

679. Kynämöinen Kuoliosaari 100716

Kunta: Uurainen
Kohde: Kynämöinen Kuoliosaari
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kynämöisen järvestä sijaitseva hautasaari, jonka eteläosassa sijaitsevan kumpareen (30 x 45 m) alueella on lähes 40 hautapainannetta. Kohde ajoittuu 1800-lukua vanhemmaksi.

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt historiallisen ajan hautasaari.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=892500001>

680. Linnasenmäki 100795

Kunta: Jämsä
Kohde: Linnasenmäki
Tyyppi: puolustusvarustukset
Ajoitus: keskiaikainen; rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Jämsänjoen itärannalla jyrkkärinteisellä kalliomäellä sijaitseva muinaislinna, jonka lakiosaa kiertää yhteensä 125 metriä pitkä kivinen kehävallin jäännös. Kohteen tutkimuksissa ei ole tehty ajoittavia esinelöytöjä, mutta

vallien lisäksi niissä on paljastunut joitain rakenteita, kuten muutamia paalusijoja. Kohde ajoittuu oletettavasti rautakauden lopulle tai keskiaikaan. Näyttävä ja hyvin säilynyt linnavuori.

VARK-perustelut:

Keski-Suomessa harvinainen muinaisjäännöstyyppi. Vaikka linnavuorelta ei ole tehty ajoittavia löytöjä, sen liittymien Jämsänjoen varren nuoremman rautakauden kohteiden joukkoon tuntuu luontevalta.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=183010001>

681. Madeneva 100699

Kunta: Pihtipudas

Kohde: Madeneva

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Erittäin laaja neoliittisen kivikauden asuinpaikka, joka ajoittuu tyypillisen kampakeramiikan aikaan. Asuinpaikka sijaitsee kivikauden asutukselle luonteenomaisesti aiemmin vesistöön rajoittuneella hiekkakankaalla. Kohde on löydöiltään runsas, ja sen tutkimusten mukaan kivikautisia asumuspainanteita kutsuttiin aluksi Madenavatyyppin kodanpohjiksi. Asuinpaikkaa on tutkittu laajasti, mutta suurin osa siitä on yhä tutkimatta.

VARK-perustelut:

Yksi Sisä-Suomen laajimpia kivikautisia asuinpaikkoja, jonka tutkimustulokset ovat muokanneet ja muuttaneet käsityksiä kivikauden kulttuurista.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=601010012>

682. Majakaarre 2 100878

Kunta: Pihtipudas

Kohde: Majakaarre 2

Tyyppi: asuinpaikat; asuinpaikat; kivrakenteet

Ajoitus: keskiaikainen; kivikautinen; pronssikautinen; rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Majakaarre on rautakauden lopun ja keskiajan kalastukseen ja metsästyksen painottunut eräkulttuurin asuinpaikka. Paikalta on löytynyt asuintoimintaan viittaavia rakenteita ja pieni polttohautaus. Harvinainen kohde on liitetty keskiaikaiseen eräkulttuuriin. Arkeologisten tutkimustuloksien perustella paikalla on ollut asutusta jo kivi- ja varhaismetallikaudelta alkaen. Kohteella on erittäin suuri tieteellinen merkitys. Kohteella on myös kaksi ilmeisesti kivikautista asumuspainannetta, joista toinen kolmihuoneinen (8 x 16 m) ja toinen yksittäinen painanne (4 x 5 m).

VARK-perustelut:

Suomen ainoita keskiaikaisen eräkulttuurin piiriin kuuluvia asuinpaikkoja, jolla on lisäksi useita vanhempia

käyttövaiheita.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=601010037>

683. Metelinniemi 101130

Kunta: Joutsa
Kohde: Metelinniemi
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: varhaismetallikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Varhaismetallikautinen hautaröykkiö eli niin sanottu lapinraunio (4 x 7 m, korkeus 1 m), joka sijaitsee kohdetypille luonteenomaisesti järven rannalla. Kohde on hyvin säilynyt, eikä sitä ole tutkittu kaivauksin.

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt järviolueelle tyypillinen varhaismetallikautinen lapinraunio, jonka hyvin säilynyt ympäristö tukee kohteen ymmärtämistä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000004229>

684. Neiturintaipaleen linnoitteet 100586

Kunta: Konnevesi
Kohde: Neiturintaipaleen linnoitteet
Tyyppi: puolustusvarustukset
Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Ensimmäisen maailmansodan aikainen kenttälinnoite, johon kuuluu juoksuhautoja (yhteensä 1400 m), poteroita ja ampumapesäkkeitä.

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt ensimmäisen maailmansodan aikainen maalinnoite, jossa on yhä mahdollista ymmärtää paikan strateginen valinta.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000002069>

685. Peukaloisenkangas 100990

Kunta: Pihtipudas
Kohde: Peukaloisenkangas
Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat
Ajoitus: historiallinen; kivikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Laaja kuoppajäännösten alue, jossa on toista sataa kuoppaa. Kuopat sijoittuvat pääosin ketjuihin, ja ovat oletettavasti pyyntikuoppia. Kuoppien vaihteleva muoto ja tutkimustulokset viittaavat kuitenkin siihen, että osa kuopista on hiilimiiluja. Kuopat ajoittuvat todennäköisesti pitkälle ajanjaksolle esihistorialliselta ajalta historialliseen aikaan. Alueella on myös useita kivikautisia asuinpaikkakeskittymiä, joista ainakin yhdessä on asumuspainanteita.

VARK-perustelut:

Poikkeuksellisen hieno ja hyvin säilynyt kivikautinen asuinpaikka- ja pyyntikuoppakokonaisuus, joka muodostaa lähes kilometrin pituisen muinaisjäännösvyöhykkeen. Kohteen ympäristö on hyvin säilynyt ja maisemallisesti eheä, jossa on edelleen näkyvillä samoja elementtejä kuin sen käyttöaikana.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=601010046>

686. Pitkäniemi 100611

Kunta: Keuruu

Kohde: Pitkäniemi

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kivikautinen asuinpaikka, joka kattaa koko muinaisen harjusaaren. Nykyisin asuinpaikka sijaitsee kapealla erämaajärveen työntyvällä niemellä. Alueella tehdystä metsähoidosta huolimatta kohde yhä eheä ja näyttävä kokonaisuus. Paikalla on yhä nykyisin mahdollista hahmottaa kivikaudella asutettuna ollut ympäristö.

VARK-perustelut:

Laaja ja suurimmilta osin erinomaisesti säilynyt kivikautinen asuinpaikka, jonka ympäristö tukee kohteen ymmärtämistä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=249010010>

687. Puolakka (Oravivuori) 101169

Kunta: Jyväskylä

Kohde: Puolakka (Oravivuori)

Tyyppi: taide, muistomerkit

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Oravivuoren huipulla sijaitseva Struven kolmiomittausketjun piste mitattiin vuonna 1834 ja merkittiin poralla kallioon. Kohde on osa Unescon maailmanperintökohdetta.

VARK-perustelut:

Struven ketjun mittauksista lähtien Oravivuori on ollut eräs Suomen geodeettisista peruspisteistä. Paikka on

yksi kuudesta Struven ketjuun liitetyistä maailmanperintökohteista.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000014150>

688. Pyhäkangas 100957

Kunta: Saarijärvi
Kohde: Pyhäkangas
Tyyppi: kultti- ja tarinapaikat
Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Hiekkaharjanteen laella sijaitseva karsikkopuiden alue, jolta on kartoitettu liki kolmekymmentä karsikkopuuta. Kaiverrukset ajoittuvat 1800-luvulle. Osa puista on kaatuneena maassa.

VARK-perustelut:

Laaja karsikkopuiden alue kuvastaa hyvin 1800-luvun Keski-Suomen luterilaista kuolemaan liittyvää kulttuuria.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000019134>

689. Pyhänsalon lapinrauniot 100406

VARK-alueen perustelu:

Kaksi lapinrauniokohdetta kahden Pyhänsalon saaren pohjoiseen suuntautuvan niemen kärjessä muodostavat hyvin säilyneen ja havainnollisen esimerkin Keski-Suomen rautakauden alkupuolen hautaustavoista.

Kunta: Äänekoski
Kohde: Pyhänsalo 1
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: pronssikautinen; rautakautinen; varhaismetallikautinen
Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=992010015>

Kunta: Äänekoski
Kohde: Pyhänsalo 2
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: varhaismetallikautinen
Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=992010016>

690. Pyhäsaari 100676

Kunta: Jyväskylä
Kohde: Pyhäsaari
Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: varhaismetallikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kolme saarella sijaitsevaa varhaismetallikautista lapinrauniota. Suurin lapinraunio (8 x 15 m, korkeus 1,3 m) on tutkittu kaivauksin. Kaksi pienempää (halkaisijat 4,5 m ja 6 m) ovat tutkimattomia. Paikalta on hyvä näkymä järvelle.

VARK-perustelut:

Kolme järvi-Suomelle tyypillistä lapinrauniota, jotka sijaitsevat kalliopohjalla saaren näkyvimällä paikalla.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=180010003>

691. Rantala B 101153

Kunta: Viitasaari

Kohde: Rantala B

Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Löydöiltään poikkeuksellisen rikas lapinraunio sijaitsee järven rannan läheisyydessä. Tutkimuksissa löydetty putkikirves, pronssinen rannerengas ja sormus sekä roomalainen kullattu lasihelmi ajoittuvat nuoremmalle roomalaisajalle (200–400 jaa.). Löydöt kertovat laajoista kontaktiverkoista ja varallisuuserojen muodostumisesta.

VARK-perustelut:

Tutkimushistoriallisesti merkittävä lapinraunio, jonka tulokset ovat muokanneet voimakkaasti kuvaa Sisä-Suomen rautakauden kulttuureista.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=931010004>

692. Saraakallio I ja II 100623

Kunta: Laukaa

Kohde: Saraakallio I ja II

Tyyppi: taide, muistomerkit

Ajoitus: kivikautinen; pronssikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Yksi Pohjois-Euroopan laajimmista kalliomaalausalueista. Neoliittiselle kivikaudelle ja pronssikaudelle ajoittuvassa kohteessa on kaksi maalausaluetta. Sen monipuoliseen kuvastoon kuuluvat lähes kaikki Suomen kalliomaalauksissa tavattavat kuva-aiheet (hirviä, veneitä, ihmisiä, kämmenen kuvia ja geometrisia kuvioita). Kohde sijaitsee järvenrantakalliolla hyvin säilyneessä maisemassa, mikä tukee kohteen ymmärtämistä.

VARK-perustelut:

Kohde on yksi komeimpia, laajimpia ja monipuolisimpia kalliomaalauskohteita Suomessa ja koko Pohjois-Euroopassa.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=410010004>

693. Summassaaren muinaisjännökset 100405

VARK-alueen perustelu:

Summassaaren asumiseen, pyyntiin ja hautaamiseen liittyvät kohteet muodostavat monipuolisen ja useita eri ajanjaksoja edustavan kokonaisuuden.

Kunta: Saarijärvi

Kohde: Haikankärki 1

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=729010028>

Kunta: Saarijärvi

Kohde: Karjalaispirtti/Rusavierto

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=729010032>

Kunta: Saarijärvi

Kohde: Haikanniemi N

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=729010055>

Kunta: Saarijärvi

Kohde: Summassaari Harju

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=729010056>

Kunta: Saarijärvi

Kohde: Saarenpää N

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=729010058>

Kunta: Saarijärvi

Kohde: Summassaari Uimaranta

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen; rautakautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=729010062>

694. Suolahti Suojoki 100830

Kunta: Keuruu

Kohde: Suolahti Suojoki

Tyyppi: alusten hylät; kulkuväylät

Ajoitus: historiallinen; keskiaikainen

Lyhyt kohdekuvaus:

Joenrantaniittyä, jolta on löydetty useita kymmeniä keskiaikaisia ommeltuja veneitä ja niiden osia, ahkioita ja muuta orgaanista irtotavaraa. Aineisto on säilynyt kosteassa soistuneessa maaperässä. Paikka on tulkittu muinaissatamaksi. Kohteen löytöaineisto tarjoaa hyvän kuvan harvinaisesta ja yleensä kadonneesta keskiaikaisesta käsityötaidosta.

VARK-perustelut:

Ainutlaatuinen kohde Sisä-Suomen keskiajan kulttuurin ymmärtämiseen. Kohde on merkitykseltään yksi Suomen tärkeimmistä muinaisjäänöksistä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=249040021>

695. Särkisalo 1 100759

Kunta: Jämsä

Kohde: Särkisalo 1

Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: varhaismetallikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kaksi saaren kallioiseen kärkeen tehtyä lapinrauniota (koot 6 x 6,5 m ja 7 x 9 m), jotka ovat erityisen hyviä esimerkkejä varhaismetallikautisista suurista lapinraunioista. Lapinrauniot ovat säilyneet koskemattomina.

VARK-perustelut:

Erittäin hyvä esimerkki varhaismetallikautisten lapinraunioiden sijoittumisesta järvimaiseman maisemallisesti keskeisille ja hallitseville paikoille. Kohteen lapinrauniot ovat säilyneet koskemattomina.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=182010001>

696. Tarvaannenän ja Koukunkallion lapinrauniot 100407

VARK-alueen perustelu:

Viereisten niemien kärjissä sijaitsevien hautaröykkiöiden muodostama kokonaisuus.

Kunta: Jyväskylä

Kohde: Tarvaannenä

Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=277010036>

Kunta: Jyväskylä

Kohde: Koukunkallio

Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=277010037>

697. Toijalanrannan VARK-alue 100403

VARK-alueen perustelu:

Toijalanrannan kivikautiset asuinpaikat muodostavat hienon sekä ajallisesti että funktionaalisesti yhtenäisen kokonaisuuden. VARK-alueelle on tehty kohteita yhdistävä muinaisjäännösrekisterin kohteiden rajausta laajempi aluerajaus.

Kunta: Jämsä

Kohde: Toijalanranta 1

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=183010022>

Kunta: Jämsä

Kohde: Toijalanranta 5

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=183010056>